

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg Slot 1
1218 København K
DK Danmark

Dato: 22. november 2017
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Marie Mølsted
Sagsnr.: 2017-0030-0426
Dok.: 558845

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 83 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 25. oktober 2017. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Trine Bramsen (S).

Søren Pape Poulsen

/

Thomas Tordal-Mortensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 83 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes redegøre for danske myndigheders håndtering af ofre, der har været udsat for psykisk vold - herunder vejledning til politi og anklagemyndighed?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”1. Rigspolitiet kan indledningsvis oplyse, at politiet håndterer henvendelser fra personer, der har været udsat for psykisk vold – også i tilfælde hvor hændelserne ikke umiddelbart kan henføres under en straffebestemmelse.

Politiet kan blandt andet vejlede personer, der har været udsat for psykisk vold, om de hjælpe- og beskyttelsesforanstaltninger, som politiet, andre myndigheder og hjælpeorganisationer kan tilbyde og iværksætte, herunder akut (f.eks. henvisning til krisecentre).

2. Politiet kan også efter omstændighederne anvende politiets evidensbaserede risikovurderingsværktøjer til at vurdere risikoen for, at offeret udsættes for gentagen personlig overlast, vold mv.

Risikovurderingsværktøjerne anvendes i sager om samlivsrelateret vold (SARA:SV), æresrelateret vold (PATRIARK) og i stalkingsager (SAM) og kan således bruges, hvor den psykiske vold har karakter af gentagen chikane og forfølgelse, men også i tilfælde hvor der udover den psykiske vold er begået fysisk vold, fremsat trusler, anvendt tvang og frihedsberøvelse mv.

Risikovurderingerne foretages af specialuddannede sagsbehandlere og/eller efterforskere, der har gennemført Rigspolitiets certificeringskursus.

Risikovurderingen omfatter en grundig gennemgang af sagens samlede omstændigheder og af parternes psykosociale trivsel. Hvis offeret på systematisk vis er blevet eller bliver udsat for ydmygelser, nedværdigelser, udpræget kontrol, forfølgelse, overvågning eller lignende, vil dette indgå i vurderingen af risikoniveauet og i den endelige planlægning af risikohåndteringen. I vurderingen vil også indgå, om ofret har pådraget sig psykiske og/eller fysiske mén, der kan forhindre, at vedkommende kan tage vare på egen sikkerhed.

Risikovurderingsværktøjerne hjælper politiet til at lave en systematisk og grundig kortlægning af hændelsesforløbet, risiko- og sårbarhedsfaktorer, således at der på baggrund af risikovurderingen kan iværksættes de nødvendige beskyttelsesforanstaltninger i forhold til den udsatte og den rette forebyggende intervention i forhold til udøveren.

3. Hvis den psykiske vold har karakter af forfølgelse og/eller chikane, kan der endvidere begæres tilhold eller opholdsforbud, herunder midlertidigt strakstilhold der træder i kraft med øjeblikkelig virkning. Overtrædelse af tilhold og opholdsforbud kan straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Rigspolitiet har i januar 2017 udsendt nationale retningslinjer for politiets håndtering af sager om chikane, forfølgelse og stalking. Retningslinjerne skal styrke politiets praktiske håndtering af sager om chikane, forfølgelse og stalking, herunder sikre at sagerne oprettes og behandles ensartet og med den fornødne hurtighed. Endvidere er det formålet med retningslinjerne at sikre, at udsatte for chikane, forfølgelse og stalking får den hjælp, som de har brug for fra politiet, og at de oplever, at deres situation tages alvorligt og håndteres professionelt og effektivt.”

Justitsministeriet har endvidere til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Rigsadvokaten har fastsat generelle retningslinjer i Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om vejledning af forurettede mv., om politiets og anklagemyndighedens vejledning mv. af forurettede i straffesager.

Det fremgår heraf blandt andet, at politiet ved anmeldelse eller umiddelbart efter anmeldelse skal vejlede forurettede om reglerne om f.eks. beskikkelse af bistandsadvokat, udpegning af kontaktperson samt muligheden for erstatning. Politiet skal herudover vejlede forurettede om muligheden for offerrådgivning.

Politiets vejledning kan gives i skriftlig form. Rigsadvokaten har udarbejdet pjecer med råd og vejledning, som politiet kan udlevere til forurettede eller dennes nære pårørende. Pjecerne er desuden tilgængelige – også på andre sprog end dansk – på anklagemyndighedens hjemmeside. Pjecerne indeholder blandt andet information om forskellige organisationer og foreninger, der kan tilbyde forurettede råd og vejledning.

Rigsadvokaten har herudover i Rigsadvokatmeddelelsen fastsat retningslinjer for politiets og anklagemyndighedens behandlinger af sager om samlivsrelateret personfarlige forbrydelser, herunder håndteringen af forurettede i disse sager. Det fremgår heraf blandt andet, at det i sager om samlivsrelateret vold mv.

kan være vanskeligt for den forurettede at indgive politianmeldelse mod en person, som forurettede har eller har haft en tættere følelsesmæssig relation. Den forurettede kan også være underkuet, bange eller afhængig af den anden part og tør måske ikke indgive anmeldelse. Hensynet til fælles børn kan også medføre, at forurettede tøver med at anmelde vold eller lignende begået af den anden forælder. Det er derfor ikke op til forurettede at afgøre, om der skal gribes ind over for personfarlig kriminalitet, og politiet skal derfor være særlig opmærksom på at undersøge tilfælde, hvor der kan være udøvet personfarlig kriminalitet i samlivsrelationer.

Det fremgår endvidere, at politiet ved kontakten med forurettede skal være opmærksom på, at forurettede befinder sig i en sårbar situation, og at det kan være svært for forurettede at handle aktivt på at ændre på den. Samtidig kan forurettede have en tendens til at bagatellisere problemerne, da vold kan flytte personlige grænser og dermed gøre det svært for forurettede at vurdere, om der er tale om vold. Det er i disse situationer særligt vigtigt, at politiet viser forståelse for situationen, understreger alvoren i det passerede og optræder som en støtte for forurettede. Politiet skal endvidere vejlede forurettede om reglerne om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, når der er anledning til det.

Jeg kan herudover oplyse, at anklagemyndighedens hjemmeside indeholder råd og vejledning til personer, der har været udsat for en forbrydelse. Man kan blandt andet finde oplysninger om anmeldelse, om afhøring hos politiet og muligheden for at deltage i konfliktråd.

Endelig kan jeg oplyse, at der både på anklagemyndighedens grunduddannelse, som alle anklagerfuldmægtige skal deltage i, samt på efteruddannelseskurset Overbevisende afhøring, som alle anklagere kan deltage i, undervises i håndteringen og afhøringen af forskellige typer af vidner, herunder sårbare vidner.”

Der henvises i øvrigt til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 84 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.